

Lånordstyper till 3:e deklinationens substantiv **FACIT**

Eva Tidner 2016

-
- A1 regering
A2 regale, regal/e/rätt; riksregalierna (kronan, spiran och äpplet), *regalskeppet Wasa*; *Regal* kan också betyda en slags orgel, skåp eller pulpet.
A3 aggregat
A4 congregation
A5 egregious
A6 legitimera, legitimation
A7 legal, illegal
A8 legitim
- B1 duke
B2 **ducere**; ex. introducera, obducera, producer, producent, reducera; EN *seduce*; FR *traduction*; SP *traducción*; IT *traduzione*
B3 vokaler
B4 **vocare**; advokat, provocera; EN *invoice*
B5 kruz
B6 crucifix av **cruci** + **fixus** = 'fästad på kors'
B7 crucial
B8 crucify, crucifixion
B9 Lucia
B10 Lucifer
B11 **lucere**; EN *translucent*, *lucid*
B12 pacifist, pacifism
B13 *The Pacific Ocean*
B14 pacifier
- C1 Ordet betyder ordagrant 'brogörare' av **pons** och **facere**; en som utgör en bro mellan gudar och människor.
C2 ponton
C3 montör, montera, demontera
C4 *Montane*
C5 *Mount Everest*
C6 *Montana*
C7 fontän
C8 fontaneller; källor/fontäner
C9 *martial law*
C10 *martial art*
- C11 mentalsjukhus
C12 demens, dement
C13 mortalitet; *mortality*
C14 amortera
C15 *mortgage*
C16 *mortuary*, AmE. *Morgue*
C17 mortel, mortar (Det eng. ordet betyder även murbruk, granatkastare, raketapparat o.dyl.)
C18 *mortify*, *mortification*
C19 pedal
C20 pedikyr
C21 *pedestrian*
C22 *custody*, *custody*
C23 *custodian*
- D1 rationellt
D2 rationalism
D3 *exception*
D4 **exceptione**
D5 exceptionellt
D6 original, originell
D7 *origin*
D8 **origo**
D9 **virgo**
D10 *virgin*
D11 *Virginia*
D12 **homo**
D13 hominider
D14 *homicide*
- E1 **examen**, pluralis: **amina**
E2 examinera
E3 examinators
E4 **Nomen Nescio**
E5 pronomen
E6 nomineras
E7 nominella
E8 **omen**
E9 *abominable*
E10 ominöst; *ominous*; *If you see an ominous frown on your boss's face, you're in trouble.*

F1 *cordial*
 F2 endräkt, tvedräkt
 F3 *record, recorder*
 F4 juridik, jurist, **juris**
 F5 **iustitia**; *justice*; justitie-
 F6 Rustika
 F7 *rural*
 F8 oralt
 F9 **Ostia**; Jfr det besläktade svenska ordet Västerås (tidigare Westra Aros), som ligger vid Svartåns mynning, och nuvarande Uppsala, som hette Österås (Östra Aros) vid Fyrisåns dåvarande mynning, då Uppsala var namnet på nuvarande Gamla Uppsala.

G1 *Corporation*
 G2 *corporal*
 G3 inkorporerar
 G4 *incorporate*
 G5 kår
 G6 litoral-
 G7 Lido av italienska *lido* = /bad/strand av latinets **litus**
 G8 I bröstet
 G9 En hostmedicin; av **ex pectore** = från/ur bröstet
 G10 temporärt; *temporary*
 G11 *contemporary*
 G12 tempo av italienskans *tempo* = tid av latinets **tempus**
 G13 **tempora**
 G14 **Tempora**
 G15 extemporera av **ex tempore** = ur minnet, utifrån ett visst tillfälle

H1 generera
 H2 generator
 H3 degenererar
 H4 Genen, generation
 H5 genusvetenskap
 H6 federation
 H7 federal, federativ
 H8 konfederation
 H9 lateraler
 H10 bilateral, unilateral, multilateral
 H11 *collateral*
 H12 lateral
 H13 **onus, oneris** neutr. börda; *onerous*
 H14 operera; *operate*
 H15 operationer
 H16 operatör; *operator*
 H17 **opus**
 H18 **opera**, vilket ord i klassiskt latin är neutrum pluralis men tidigt uppfattades som femininum singularis. Denna missuppfattning syns även i utvecklingen från latin till romanska språk. De neutrala latinska **folium** = blad och **gaudium** = glädje med pluralformerna **folia** och **gaudia** blev i franska feminina, *la feuille* och *la joie*. Jfr även felaktiga uttryck i svenska som ett centra i stället för det korrekta ett centrum.
 H19 **pondus**
 H20 pund
 H21 *ponder, ponder*
 H22 *vulnerable*
 H23 **vulnus**
 H24 **ulcus**
 H25 *ulcer, ulcerate*
 H26 ulcerös